

## Täysistunto

### Perjantai 7.10.2016 klo 12.59—13.32

#### 4. Lakialoite laiksi sähkömarkkinalain 57 §:n ja 69 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 34/2016 vp Antti Kaikkonen kesk ym.

##### *Lähetekeskustelu*

**Puhemies Maria Lohela:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

##### *Keskustelu*

13.02 **Antti Kaikkonen kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Tässä on lakialoitteen lähetekeskustelu koskien sähkön maksamisvaihtoehtoja kuluttajilla.

Sähkö on useille kotitalouksille merkittävä kuluerä varsinkin sähkölämmitteisissä talouksissa. Suomen kaltaisessa suurten lämpötilavaihteluiden maassa ajankohtaiseen kulutukseen perustuva laskutus vaihtelee vuodenaikojen ja lämpötilan mukaan merkittävästi, jopa useilla sadoilla euroilla. Osalle sähkön käyttäjistä tämä ei ole ongelma, mutta osalle on. Suuresti vaihtelevat sähkölaskut hankaloittavat monien kotitalouksien oman talouden suunnittelua ja tulevien kulujen ennakoimista huomattavasti. Ongelmat ovat suurimpia varsinkin pienituloisille kotitalouksille, kun kesä- ja talvikuukausien sähkölaskut voivat vaihdella merkittävästi. Moni kuluttaja ottaisi tasaerälaskutuksen käyttöön, jos sellainen vaihtoehto vain olisi tarjolla.

Aiemmin sähköyhtiöt tarjosivat yleisemmin tasaerälaskutusvaihtoehtoa, mikä helpotti kotitalouksien tilannetta tasaamalla sähkölaskua koko vuodelle. Nyt tuntimittauslaitteistojen yleistytessä sähköyhtiöt ovat suurimmaksi osaksi luopuneet tasaerälaskuttamisesta ja siirtyneet reaalikulutukseen perustuvaan laskutukseen monien asiakkaiden toiveista huolimatta. Vuonna 2009 annetussa EU:n kolmannessa sähkön sisämarkkinadirektiivissä edellytetään erilaisten maksutapavaihtoehtojen tarjoamista kuluttajille. Käytännöksi on kuitenkin Suomessa muodostunut, että sähköyhtiöt eivät edelleenkään tarjoa lain hengen mukaisesti ja monien asiakkaiden tarpeista huolimatta tasaerälaskutusvaihtoehtoa, laskuttavat tasaerälaskuista erillisen käsittelymaksun tai nykyisellään jopa poistavat niitä aktiivisesti palveluvalikoimistaan. Tältä osin sähkömarkkinalaki onkin jäänyt puutteelliseksi ja sitä on nyt täydennettävä, jotta kuluttajille olisi tarjolla entistä paremmat vaihtoehdot oman talouden suunnitteluun. Velvoittava lainsäädäntö on tarpeen, ja sitä tässä nyt siis ehdotan.

Jotta maksutapavaihtoehtokäytäntö vastaa alkuperäistarkoitusta, tulee sähkömarkkinalakia muuttaa vuoden 2013 hallituksen esityksen HE 20/2013 hengessä. Sähkömarkkinalain 57 §:ään jakeluverkonhaltijan laskutuksesta jakeluverkossa sekä 69 §:ään vähittäismyynnin laskutuksesta on sisällytettävä säännös, joka velvoittaa tarjoamaan kuluttajille erilaisia maksutapavaihtoehtoja. Näiden maksutapavaihtoehtojen tulee käsittää sekä laskutusjakson mukaiseen kulutukseen perustuva laskutus että arvioituun todennäköiseen vuo-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2016 vp

tuiseen sähkönkulutukseen pohjautuva, tasasuuruisiin maksueriin perustuva maksutapa-vaihtoehto, niin sanottu tasaerälasku. Vaikka kuluttaja valitsisi tasaerälaskutuksen, tulisi laskutuksen lähtökohtana yhä olla asiakkaan todettuihin lukematietoihin perustuva laskutus ja hänellä on oltava oikeus omien sähkönkulutustietojensa saantiin. Kulutuslukemat tulee tehdä vähintään kerran vuodessa tasaamaan asiakkaan todellista kulutusta. Tasaerälaskutuksesta tai muusta maksutavasta ei mielestäni pitäisi saada periä ylimääräistä palvelumaksua. Verkonhaltijalla olisi oikeus muuttaa asiakkaalta veloittettavan tasaerän suuruutta muuttaessaan hinnoittelua tai asiakkaan vuotuisen arvioidun kulutuksen määrän muuttuessa. Ehdotettu säännös ei vaikuttaisi siihen, minkälaista jakelu- ja mittaushinnoittelua asiakas käyttäisi. Myös tasaeriin perustuvan maksutavan valinnut asiakas voisi kuulua erilaisten palvelujen piiriin.

Arvoisa puhemies! Kotitalouksilla tulee olla oikeus valita itse omien tarpeidensa pohjalta tasaerälaskutuksen ja reaalikulutukseen perustuvan laskutuksen välillä. Sähkömarkkinoiden on oltava kuluttajaystävälliset, ja lainsäätäjän on suojeltava heikommassa asemassa olevien kuluttajien oikeuksia. Arvoisa puhemies, siitä tässä lakialoitteessa on kysymys.

**13.07 Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! (Eduskunnasta: Rouva, rouva!) Anteeksi, rouva! Anteeksi. (Naurua — Eduskunnasta: Pyydä uusi puheenvuoro!) Melkein voisi aloittaa ihan alusta, niin voisi onnistua paremmin.

Arvoisa rouva puhemies! Sähkö on monille perheille merkittävä kuluerä, niin kuin edustaja Kaikkonen lakialoitteessaan toteaa, ja tämä maksutapavaihtoehtoajattelu on kyllä enemmän kuin tervetullut uudistus. Niin kuin EU:n kolmannessa sähköön sisämarkkinadirektiivissäkin edellytettiin, kuluttajilla pitää olla erilaisia maksutapavaihtoehtoja sähköön maksamiseen, ja siinä mielessä tätä lakialoitetta on kyllä helppo olla kannattamassa. Toki, jos se koetaan ongelmaiseksi, että tämä tasauslaskujärjestelmä tapahtuu vain esimerkiksi kerran vuodessa, niin tänä päivänä se on toki helppo tehdä vaikkapa kaksi kertaa vuodessa tapahtuvaksi, jos se on sitten jonkinlainen kompromissi.

Luotan, arvoisa rouva puhemies, siihen, että kun tämän lakialoitteen on tehnyt eduskunnan suurimman eduskuntaryhmän ryhmäpuheenjohtaja ja myös elinkeinoministeri, joka vastaa sähköasioista, on keskustalainen ministeri Rehn, niin tämä varmasti menee nopealla aikataululla eteenpäin, eikö näin, edustaja Kaikkonen? (Antti Kaikkonen: Kunhan hallituskumppanit tukevat, niin tämän on selvä asia!)

**13.09 Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Sähkölaskujen jaksotus on tavalliselle kuluttajalle tärkeä asia, ja edustaja Kaikkonen tässä aloitteessaan puuttuu ihan oikeaan asiaan. Mutta toisaalta sitten tärkeätä on myös sähkön hinta, mitä sähköstä hintaa joudutaan maksamaan, sekin on kuluttajalle tärkeä asia. Sitten yleensä sähkölaskun maksaja on myös veronmaksaja, ja veronmaksajana kiinnitän vain huomiota siihen, että me maksamme aika isoja tuulivoimatukia tällä hetkellä. Kaikki ovat yhtä mieltä, että ne ovat ylikompensoivia. Vuoden 2007 vaalikaudella tehty lainsäädäntö on osoittautunut veronmaksajalle erittäin kalliiksi, ja tätä laskuahan tosiasiallisesti tavalliset kotitaloudet tulevat maksamaan. Siinä ei edes ole mahdollisuus jaksottaa tätä laskua, vaan se tulee verotuksen muodossa automaattisesti. On laskettu, että tämä lisälasku hyvin lyhyessä aikaa kerryttää yli 3 miljardin euron summan tukiaisia, se on siis valtaisa summa, ja sillä on vaikutus sähkömarkkinoihin niin, että se on vääristämässä sähkömarkkinoita.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2016 vp

No, sitten kiinnitin kyllä huomiota siihen, että tämä aloite oli ansiokas, se ei puhunut tästä sähkön hinnasta ollenkaan, mutta ei se puuttunut toiseenkaan asiaan, joka viime päivien keskusteluissa on noussut aika tärkeälle sijalle, ja se on nämä lepakot, jotka selvästi häiritsevät sähköntuotantoa juuri tuulivoimaloiden kohdalla. (Eduskunnasta: Räjähävätkö ne?) Onko aloitteen tekijä pohtinut ollenkaan, mikä merkitys näillä räjähtävillä lepakoiden keuhkoilla on tuulivoiman tuotantoon ja sitä kautta kuluttajien maksamaan sähkön hintaan? (Naurua)

**13.10 Anne Kalmari kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Nämä perjantain istunnot ovat ilmeisen mielenkiintoisia.

Vastaan ensimmäiseksi edustaja Heinäluoman keskustelunavaukseen, joka ei ihan suoranaisesti kyllä nyt tähän aloitteeseen liity, mutta lähellä on: tähän tuulivoiman tariffiin. Se ongelmahan havaittiin jo hallitusneuvottelujen aikaan, että kun on matala sähkön hinta, niin tariffi on kallis yhteiskunnalle. Siksi tämä tuulivoiman tuki katkaistiin silloin välittömästi, mutta se on ilmeisesti ihan perustuslaillinen kysymys, että toki niiltä, jotka sinne kiintiöön olivat jo päässeet, joille tuki on aikanaan tarjottu, sitä on aika hankala sieltä poistaa. Siitä olemme yhtä mieltä, että varmasti jatkossa tämän tyyppistä tariffia ei tulle, mutta näihin keskusteluihin voimme palata sitten, kun käymme läpi energia- ja ilmastostrategiaa ja ensi vuoden hallituksen esityksiä energian osalta.

Sen sijaan vielä tähän sähkön hintaan siltä osin, että siirtohinnan monopolimaisuus on ongelma. Mielestäni meillä tulisi miettiä sitä, onko sähkön jakeluverkkoja, esimerkiksi paikallisia jakeluverkkoja, mahdollista rakentaa pienimuotoisesti. Se saattaisi jollain alueella olla relevanttia.

Mutta varsinaiseen tasalaskutukseen, mikä tässä oli esityksessä: mielestäni se olisi ihan järkevää. Näinhän vieläkin moni sähköyhtiö toimii, mutta tiedän taas monia sähköyhtiöitä, jotka ovat tämän ihan hyvän käytännön purkaneet. Ja edustaja Heinosen esiin nostama asia siitä, että tämä tasaus voitaisiin tehdä vaikka muutaman kerran vuodessa, varmaan helpotaisi niitä ongelmia, joita kieltämättä joillekin sähköyhtiöille on tullut sitten, jos laskutuserä on arvioitu liian (Puhemies koputtaa) pieneksi ja tasauslasku onkin huima loppuvuodesta.

**13.13 Ville Tavio ps:** Arvoisa rouva puhemies! Kaikki suomalaiset eläimet, myös lepakot, ovat perussuomalaisille rakkaita ja tärkeitä, mutta tämä aloite liittyy kuitenkin hie-man muihin asioihin, ja niinpä en enempää kommentoi tuota edustaja Heinäluoman esiin nostamaa lepakkoasiasiaa.

Asumisen kustannukset ovat nousseet paljon nopeammin kuin ihmisten palkat, eli ostovoima on heikentymässä asuntojen ja asumiskustannusten myötä. Näin ollen on hyvin perusteltua, että käydäänkin keskustelua ylipäänsä energian hinnasta. Tämä aloite tässä ei kuitenkaan liity suoranaisesti hintakehitykseen, vaan se on yleisesti kuluttajamyönteinen. Se auttaisi kotitalouksia suunnittelemaan menojaan. Näin ollen kannatan tätä aloitetta.

**13.14 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro):** Arvoisa rouva puhemies! Minusta on hyvin mukava kuulla, että perussuomalaiset välittävät eläimistä. Se on tärkeä havainto. Mutta se, mitä tässä äskenen puhuja toi esiin, oli tietenkin tämä asumisen hinta, ja siihen vaikuttavat niin sähkö- kuin lämmityskulut ja kiinteistövero ja moni, moni asia. Juuri siksi haluaisin ehkä tässä keskustelussa laajentaa tätä näkökulmaa asumisen hintaan ja siihen, mitä

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2016 vp

hallitus on parhaillaan tekemässä. Nythän nämä lämmityspolttoaineiden verot ovat nousemassa, kiinteistövero on nousemassa, ja kaikki nämä vaikuttavat aika tuhoisalla tavalla juuri siihen, mikä tavallisen ihmisen asumiskustannus on. Ja me tiedämme sen, että tänä päivänä, kun hallitus haluaa leikata monista tuista, palkoista, kaikesta tästä, niin tietenkin tämä tietynlainen asumisen kustannus on myös olennainen tekijä jokaisen perheen elämässä. Siksi kyllä toivoisin tietynlaista linjan tarkistusta asiaan tässäkin suhteessa.

**13.15 Marisanna Jarva kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kun hie-man laajennetaan tätä teemaa, niin toivoisin kuitenkin, että pysyttäisiin itse tässä sähköasiakeskustelussa ja nimenomaan siinä, mistä tämä sähkön hinta muodostuu. Ehkä niitä laskutuseriä vielä merkittävämpi asia tavalliselle kansalaiselle on nimenomaan se, mistä se sähkön hinta muodostuu. Kuten me kaikki tiedämme, tiettyjä ongelmia on syntynyt siitä, kun ikävä kyllä viime kaudella ja aikaisemmin valmisteltiin tämä yksityiseen monopoliin siirtyminen sähkönsiirron osalta, ja tämä on nimenomaan merkittävä juttu erityisesti tuolla pohjoisessa Suomessa. Tällä hetkellä meidän sähkölaskustamme kaksi kolmasosaa muodostuu sähkönsiirrosta. Kun tällainen laki tehtiin, että nyt pitää näitä investointeja sitten tehdä sähkönsiirtovarmuuden vuoksi, niin tämä on johtanut siihen, että meidän perusmaksusuosittemme koko ajan lisääntyy, ihmiset eivät voi edes omalla sähkönkulutuksella vaikuttaa siihen omaan sähkölaskuunsa. Tämä on kestävätilanne, ja tämä tilanne on itse asiassa laajenemassa muillekin alueille, jos me emme tähän puutu.

**Puhemies Maria Lohela:** Puhujalistaan.

**13.16 Antti Lindtman sd:** Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Kaikkosen esille nostama asia on todella tärkeä. Kyllä tämä sillä tavalla sähkön hintaan ja myöskin näihin tuotantomuotoihin liittyy, että meillä on tullut yhä enemmän sähköntuotantomuotoja, joissa tapahtuu suurta vaihtelua. Esimerkiksi jokainen tuulivoimalahan tarvitsisi ikään kuin rinnalleen tällaisia säätövoimaa, ja nythän sitä paljon ostetaan muista Pohjoismaista, mutta kaapelit vinkuvat punaisena kovilla pakkasilla. Siinä mielessä meillä on varmaan jatkossakin odotettavissa suuria sähkön hintavaihteluja juuri esimerkiksi edustaja Heinäluoman mainitsemista syistä, kun tuulivoimatuki ja lisääntyvä tuulivoima, voi sanoa, ovat sotkeneet markkinoita, koska sitten tavallaan taas sitä voimaa, joka olisi käytettävissä piikkiaikoina, on vähemmän. Siinä mielessä tuulivoima mielestäni liittyy keskeisesti tähän asiaan.

Mutta, arvoisa puhemies, tässä hengessä kyllä täytyy myös liittyä kysyjiin, mitä tulee näihin lepakoihin: kun aikaisemmin perussuomalaiset ovat kunnostautuneet liito-oravien, voisi sanoa, jopa vastustajina, niin nyt sitten väistämättä vähän tulee mieleen, että kun työtömiltä leikataan, eläkeläisiltä leikataan, sotaveteraaneilta leikataan itsenäisyyden juhluvuotena, bensaveroa korotetaan, niin sitten, kun keskustelu käy kiusalliseksi, sanotaan, että katsokaa, tuolla on räjähtävä lepakko. Eli kyllä tässä herättää tietysti kysymyksiä tämä perussuomalaisten suunnanmuutos piennisäkkäiden suojelussa. Lepakkojenkin hyvinvointi on tärkeää, mutta olisi hyvä tässäkin keskustelussa saada vähän lisävalaistusta siihen, miten nyt sitten erityisesti jo esimerkiksi olemassa olevilla tuulivoima-alueilla näitä räjähtäviä lepakoita pitäisi suojella. Olisi mielenkiintoista kuulla näkemyksiä tästä ja siitä, aikovatko mahdollisesti perussuomalaiset tuoda tästä esimerkiksi jonkun aloitteen eduskuntaan käsiteltäväksi tai aiotaanko tämä asia nostaa esimerkiksi tulevassa kehysriihessä tai puoliväliiriihessä tarkasteluun.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2016 vp

**13.18 Kalle Jokinen kok:** Arvoisa rouva puhemies! En aio nyt liittyä tähän alati kasvavaan lepakkomiesten joukkoon (Ben Zyskowiec: Et oo mikään lepakkomies!) vaan aion pysytellä alkuperäisessä aiheessa, joka on erittäin tärkeä. Tämä edustaja Kaikkosen aloite tuo tärkeän näkökulman. Aiemminhan meillä sähkölaskutus perustui tasalaskutukseen, ja sitten arvioitiin mittarilukeman perusteella tasauslaskussa sitä vuotuista kulutusta, ja sen mukaan määräytyi kuluttajan maksuosuus.

Tämä aloite on erittäin tärkeä erityisesti pienituloisten eläkeläisten näkökulmasta, jotka usein puolison kuoltua asuvat suurissa kiinteistöissä, jotka eivät ole kovin energiataloudellisia ja ovat sähkölämmityksen varassa. Heillä pienet eläketulot monesti hupenevat näihin sähkölaskuihin, ja varsinkin silloin talviaikaan, kun se kulutus on suuri, niin ongelmia on sitten, miten saada rahat riittämään. Tästä näkökulmasta erittäin lämpimästi kannatan edustaja Kaikkosen aloitetta.

Toinen kysymys on tämä, mikä nousi esille tässä keskustelussa, eli siirtoverkkojen investointitarve, joka on ilmeinen. Mutta pitäisi pystyä myös varmistamaan se, että ei tehdä siirtoverkkoon yli-investointeja eikä liian aikaisessa vaiheessa, jotta kuluttajien maksuosuus näiden siirtomaksujen investointien vuoksi ei myöskään nousisi kohtuuttomaksi.

Kannatan tätä edustaja Kaikkosen aloitetta.

**13.20 Ville Skinnari sd:** Arvoisa puhemies! Minäkin ajattelin keskittyä tähän itse asiaan, minkä edustaja Kaikkonen ansiokkaasti on nostanut esille.

Oikeastaan aloitan sillä, että miksi tasalaskutuksesta aikanaan luovuttiin, mikä oli se syy. No, se oli se, että haluttiin vaikuttaa kuluttajan käyttäytymiseen niin, että kuluttaja pystyy kuukausittain seuraamaan esimerkiksi sitä, kuinka paljon hän säästää verrattuna edelliseen kuukauteen, ja tässä sinänsä on ollut ihan hyvä tavoite. Nythän tasalaskutuksessa tämä näkyisi sitten vain vuoden välein. Eli tämän voin nähdä laajemmin tällaisena jopa koulutuksellisenä mutta samalla ihan yhteiskunnan kannalta isona asiana.

Toinen näkökulma on tietysti sitten myös energiayhtiöillä, kuntaomisteisillakin, joilta kunnat muistavat aina ottaa osinkonsa, ja muistetaan, miten ne kassat siellä riittävät. Tässä on myös ollut tällainen ehkä kuntataloudellinenkin näkökulma.

Kaiken kaikkiaan kannatan aloitetta, mutta tulee toki muistaa, että tässä kuukausittaisessa seurannassa sen, mitä me kaikki haluamme, eli säästää energiaa, pitää edelleen olla painopiste.

**13.21 Marisanna Jarva kesk:** Arvoisa puhemies! Jatkaakseni vielä tästä teemasta, niin tämä tasalaskutus ja tähän liittyvä aloite todella on myös hyvä ja tärkeä. Mutta kun puhutaan, että aikaisemmin luovuttiin siitä sen takia, että asiakkaat ja sähköön käyttäjät voisivat seurata omaa kulutustaan ja vaikuttaa omiin tottumuksiinsa, että sähköön kulutus olisi pienempää ja laskutus pienempi, niin tosiasiaassa tämä nykyinen sähkönsiirtolaki ohjaa nimenomaan turhiin investointeihin, koska laki pakottaa sähkönsiirtoyhtiöt nyt, varsinkin harvaan asutulla alueella, huoltovarmuuden ja toimitusvarmuuden vuoksi sinne investoimaan ja nimenomaan maakaapelointia tekemään, joka on kallista verrattuna nykyisten ilmakaa-peleitten huoltamiseen.

Tämä huoli on tullut vahvasti jopa yhtiöiltä itseltään, että siellä tehdään nyt turhaa työtä. Ne joutuvat siirtämään sen hintoihin tällä hetkellä, ja perusmaksuihin ollaan koko ajan siirtymässä. Eli käytännössä ihminen ei pysty vaikuttamaan enää jatkossa sähkölaskuun, siihen omaan laskuunsa, koska perusmaksuja ollaan siirtämässä. Tämä on tullut myös ihan

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2016 vp

sähkönsiirtoyhtiöitten omalta toimialalta viestinä, että tähän ollaan siirtymässä. Tämä ei ole enää harvaan asuttujen alueiden ongelma jatkossa, vaan tämä tulee siirtymään kaikkiin muihinkin maakuntiin pitemmällä aikavälillä.

Nykyinen laki tosiaan ohjaa myös siihen, että kun sähkönsiirtoyhtiöillä on tietty kate, mitä ne hakevat omassa toiminnassaan myöskin näihin investointeihin — kun niiden tuotokate määräytyy investointien kautta — niin niistä lasketaan, paljonko he voivat katetta näissä hinnoissa ottaa, ja tämä on tosiasiaa se, mikä ohjaa jatkuviin hinnankorotuksiin. Meillä esimerkiksi Kainuussa on nyt vuoden välein nostettu 4 prosenttia hintaa. Ensin 4 prosenttia, nyt uudestaan nostetaan 4 prosenttia, eikä sille voi mitään tällä hetkellä. Ja mitä muutoksia tässä pitäisi hakea, lakimuutoksia tehdä, niin esimerkiksi sähkönsiirron (Puhemies koputtaa) perusmaksuille pitäisi määrätä katto ja monta muuta nykyistä lakia pitäisi tarkistaa.

**13.23 Antti Kaikkonen kesk:** Arvoisa puhemies! Ensiksi haluan kiittää keskusteluun osallistuneita tästä innostuneesta vastaanotosta, minkä tämä lakialoite on aikaansaanut. Se lähtee hyvässä myötätulessa liikkeelle.

Oli hyvä, että edustaja Skinnari muistutti tästä tavoitteesta, miksi aikanaan on siirrytty tähän reaalikulutukseen perustuvaan laskutukseen. Se on sinänsä hyvä asia, ja varmasti, voi sanoa, useimmille kotitalouksille ehkä paras malli. En olisi itse vaihtamassa sitä. On hyvä tietää, mitä kulutus on, ja sitä kautta voi ehkä helpommin vaikuttaa omaan kulutukseensa. Mutta kun on ollut nähtävissä, että osalle kotitalouksia tämä malli on ongelma, niin on tärkeää, että ne voisivat halutessaan ottaa tämän tasaerälaskutuksen, jolloin se sähkölasku olisi koko vuoden vaikkapa, sanotaanko, kolmisen sataa euroa muutaman kuukauden välein, totta kai riippuen kulutuksesta ja talon koosta, sen sijaan, että se on satasten kesällä ja viisisataa talvella, mitä se voi olla — nämä muutokset voivat olla todella isoja. Eli tämä taustalla.

Siirtohintojen suhteen yhdyin siihen problematiikkaan, mitä edustaja Jarva toi tässä esille. Sen suhteen voisi ehkä pohtia, voisiko sitä siirtymäaikaa vielä vähän pidentää, mikä sitten toisi vähän helpotusta jakeluverkkoyhtiöitten paineeseen ja sitä kautta myöskin kuluttajahintoihin — sitä olisi varmaan hyvä harkita. Ehkä muutenkin sitä, olisiko joitakin muita keinoja vielä vaikuttaa siirtohintoihin, on hyvä miettiä.

Tähän lepakkoasiaan en kyllä osaa ottaa kantaa. Oma asiantuntemukseni ei, arvoisa puhemies, siihen riitä.

Sen sijaan yksi korjaus tuohon edustaja Lindtmanin muuten ansiokkaaseen puheenvuoroon, kun hän sanoi, että sotaveteraaneilta leikataan. Jos katsoo sitä (Pia Viitanen: Rintamalisät!) panosta sotaveteraaneihin kokonaisuutena, niin on todettava, että tulee kymmeniä miljoonia enemmän ensi vuodelle kuin tänä vuonna. Tämä rintamalisäleikkaus on harmillinen, ja eduskunnan on kyllä syytä pohtia, voitaisiinko se perua. Minun mielestäni se pitäisi perua.

**13.25 Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Otin puheenvuoron, kun ajattelin, että täytyy korjata väärä tieto, mutta kyllähän sitten Kaikkonen tässä puheenvuoron aikana tunnusti, että on todella niin, että näitä sotaveteraanien rintamalisäjä, jotka voivat olla sieltä 50:stä jopa 300 euroon kuukaudessa, leikataan juuri sinä vuonna, kun Suomen itsenäisyydestä tulee kuluneeksi 100 vuotta. Kuten esimerkiksi liitto on todennut, niin kyllähän se symbolisesti herättää kysymyksiä. Mutta pidän erinomaisena asiana ja

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2016 vp

suoraan sanoen pidän isona uutisena, isona uutisena tälle perjantapäivälle, sitä, että suurimman eduskuntaryhmän puheenjohtaja toteaa, että olisi hyvä, että täällä eduskunta voisi muuttaa näiltä osin hallituksen esitystä. Pidän tärkeänä sitä, että itsenäisyyden satavuotisjuhlavuotena ei sotiemme veteraanien rintamalisiä leikata. Vaikkakin kyse on muutamista euroista, se on tärkeä symbolinen kysymys. Tulemme tästäkin asiasta pitämään ääntä. Emme lepää ennen kuin tämä muutetaan. (Antti Kaikkonen: Ei levätä!)

**13.27 Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä näistä perjantaisistunnoista on paljon hyötyäkin, niin kuin täällä äsken todettiin. Nimittäin edustaja Lindtmanin tavoin pidin hyvin tärkeänä sitä, että suurimman eduskuntaryhmän puheenjohtaja äsken vähän viittasi siihen suuntaan, että hallitus voisi toden totta perua tämän aika julman leikkauksen rintamalisien indeksiin nimenomaisesti Suomen juhluvuonna, ja siksi minusta on tärkeää pistää merkille tämä puheenvuoro, joka täällä äsken käytettiin. Me annamme täyden tuen sosialidemokraateilta tähän ja olemme olleet kovasti huolissamme näistä hallituksen arvovalinnoista. Eli tälle täysi tuki.

Toinen asia, minkä haluan nostaa esiin vielä uudestaan, on se, että täällä myös hallituspuolue kokoomuksen ryhmäpuheenjohtaja puhui asumisen hinnasta. Olisi tietenkin tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että sähkön lisäksi myös lämmityskustannukset, kiinteistöverot, kaikki muu vaikuttaa tähän. Kyllä siellä moni pienasuja jossain maakunnassa saattaa olla (Puhemies koputtaa) hieman harmissaan siitä, että asumisen kustannukset nousevat ja samoin sitten kaikki... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

**Puhemies Maria Lohela:** Nyt aika on täynnä ja palataan tähän asiaan ja puhujalistalle.

**13.28 Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä keskustelussa nousi esille myös tuulivoima. En nyt ota kantaa tähän lepakkojen traagiseen kohtaloon näissä yhteyksissä, mutta totean, että onhan se nyt aivan hulluutta, että suomalainen veronmaksaja maksaa vuosittain yhä suurenevaa summaa lähinnä ulkomaisille sijoittajille siitä, että meille on veronmaksajien tuella tuulivoimaa rakennettu. Muistaakseni tänä vuonna tuo summa on jo parisen sataa miljoonaa euroa. Se kasvaa vuosi vuodelta, ja päädytään 12 vuoden aikajaksoilla niihin määriin, mistä edustaja Heinäluoma mainitsi, eli puhutaan 2—3 miljardista eurosta. Suurimmat hyötyjät ovat siis lähinnä, ymmärtääkseni, ulkomaiset sijoittajat. (Eero Heinäluoma: Totta!)

Luulen, että tämä tuulivoima on semmoinen pehmeä ja pörröinen aihe, jota mielellään hyvänä asiana tuetaan, ja tietysti vihreät, jotka kaikkia niin sanotusti hyviä asioita tukevat, ovat varmasti tässä olleet keskeisesti takana, että tällaiseen hulluuteen on Suomessa ajaututtu. (Antti Kaikkonen: Missä vihreät?) Vihreät ovat kovia arvostelemaan yritystukia ja ovat mielestäni siinä monesti oikeassa.

Kyllä minä ihmettelen, että me annamme tällaista tukea vuosittain suomalaisten veronmaksajien rahoista lähinnä ulkomaisille sijoittajille siitä hyvästä, että saamme Suomessa nähdä tuulimyllyjä käytössä. En juuri nyt keksi parempaa esimerkkiä siitä, miten veronmaksajien rahoja suurissa määrin heitetään tosiasiaassa Kankkulan kaivoon.

**Puhemies Maria Lohela:** Valiokunnan kokous on siellä alkamaisillaan, mutta otetaan tuolta listalta vielä yksi puheenvuoro.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2016 vp

13.30 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Tähän tuulivoima-asiaan täytyy sen verran sanoa ainakin, että kyllä yhdyn tässä edustaja Zyskowiczin näkemykseen. Kyllä nämä tuulivoiman todella ylisuuret syöttötariffit ovat nyt ainakin jälkikäteen osoittautuneet veronmaksajille erittäin kalliiksi. No, nythän tämä kiintiö on laitettu kiinni, se on erittäin hyvä teko tältä hallitukselta. Valitettavasti nyt tämä perustuslain tulkinta omaisuudensuojasta on nyt vaikeuttanut tätä tukien leikkaamista, mutta suunta on kuitenkin oikea, ja sitten, kun nämä aikanaan erääntyvät 2030, niin olen kyllä ehdottomasti sitä mieltä, että uusia syöttötariffeja ei pidä enää myöntää.

Haluan vielä lyhyesti ottaa kantaa sosialidemokraattien kommentointiin tästä sotaveteraanien kohtelusta, vaikka se nyt ei ihan suoraan tähän lakialoitteeseen liitykään, mutta haluan kuitenkin kommentoida sen verran, että kyllä tämä nykyinen hallitus erittäin voimakkaasti tukee sotiemme veteraaneja. Heille muun muassa annetaan juhluvuonna lisää rahoitusta, rintamaveteraanien kotiin annettaviin avopalveluihin 10 miljoonaa lisärahoitusta, ja varmistetaan, että kotipalveluita tarvitsevat veteraanit saavat kaiken tuen, ja hallitus myös kehottaa kuntia pitämään jatkossa aktiivisesti yhteyttä sotaveteraaneihin. Valitettavasti nyt tässä vaiheessa Suomea sodissa puolustaneita veteraaneja on jäljellä enää noin 22 000. Heille olisi tarvinnut jo aiempina vuosina antaa tätä tukea, valitettavasti sosialidemokraatit eivät ole hallituksessa tähän pystyneet.

**Puhemies Maria Lohela:** Nyt kyllä mennään jo aika kauas tästä varsinaisesta asiasta, ja suuren valiokunnan kokous painaa päälle. Eli minä kyllä nyt kehottaisin varaamaan niitä puheenvuoroja, jos halutaan tätä asiaa jatkaa sitten ensi viikolla. Keskeytetään tämä käsittely tällä kertaa.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.